

Aan Provinciale Staten
t.b.v statencommissie

Datum :
Uw Kenmerk : **2008MME28**
Ons kenmerk :
Contactpersoon : E. Vrielink
E-mail : ellen.vrielink@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 030 2582092

Onderwerp: Tariefassortiment Openbaar Vervoer

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan.

Aanleiding

Met de komst van de ov-chipkaart komt de bevoegdheid voor het vaststellen van de reizigerstarieven in het openbaar vervoer per bus bij de provincie te liggen. Omdat met de komst van de ov-chipkaart de keuze is gemaakt om het huidige op zones gebaseerde tariefstelsel te wijzigen in een op kilometer gebaseerd tariefsysteem, wijzigt de grondslag voor de reizigerstarieven. Reizigers gaan voor hun rit een vaste voet + een prijs per kilometer betalen. Die reizigerstarieven zullen effectief in werking gaan wanneer de ov-chipkaart is geïntroduceerd en zullen op het moment dat de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de huidige vervoerbewijzen (de strippenkaarten en sterabonnementen) afschaft het enige betaalmiddel zijn.

Achtergrond/eerdere besluiten

De eerste stap om onze bevoegdheid in te vullen is gezet: in juli 2007 hebben wij na bespreking met u en het Consumentenplatform het definitieve beleidskader Tarieven OV-chipkaart vastgesteld. Dit beleidskader is door ons uitgewerkt in een tariefassortiment en prijzen voor 2009. Reden waarom dit nu moet gebeuren is dat de tarieven onderdeel uitmaken van het bestek voor de aanbesteding van de nieuwe concessie dat november 2007 is gepubliceerd.

Op 30 oktober jl. hebben wij de regionale onderdelen van het tariefassortiment voor het openbaar vervoer in ons concessiegebied vastgesteld. Deze tarieven zijn geldig naast de landelijke tariefafspraken. Deze heeft u eerder ook al van ons ontvangen, ter informatie treft u de laatste samenvatting van deze afspraken in de bijlage aan. Het regionale tariefassortiment dat wij hebben vastgesteld geldt naast de landelijke afspraken. De regionale tarieven hebben wij in samenwerking met BRU ontwikkeld. De regionale tarieven zullen dan ook vanaf 15-12-2008 op zowel buslijnen van BRU als van de provincie geldig zijn. De regionale tarieven vindt u ter kennisneming in de bijlage bij deze brief. Hierbij is eveneens ter informatie onze brief als reactie op het advies van het consumentenplatform ROCOV bijgevoegd.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

Bijlage I

Samenvatting Landelijk Tariefbeleid 19 Decentrale Overheden (DO's) vanaf 2008 (versie 15-10-2007)

1	Tariefvrijheid Geldigheid: onbepaalde tijd	DO's hebben tariefvrijheid, maar maken voor de helderheid naar de klant een beperkt aantal gemeenschappelijke afspraken: zo min mogelijk, eenvoudig, billijk, goed communiceerbaar, acceptabel voor consumentenorganisaties centraal en decentraal. Ze moeten individuele DO's geen geld kosten, maar zelfs ruimte geven om al of niet met toevoeging van eigen middelen verdergaande afspraken te maken.
2	Opbrengst- neutraliteit	DO's gaan bij vaststelling (km) tarief uit van opbrengstneutraliteit in 2007 en 2008. Omdat die neutraliteit bedoeld is voor een soepele overgang van strip naar chip kunnen DO's, die pas 1-1-2009 op de chip overgaan, dit principe ook voor 2009 hanteren.
3	Tarief- differentiatie	Tariefdifferentiatie is nog steeds uitgangspunt van beleid, één van de redenen om de chipkaart in te voeren. In de communicatie naar de reiziger zal daarbij, net als bij NS, worden gesproken over dalkortingen, niet over een verhoogd spitstarief. Tot 1-1-2009 wordt er terughoudend mee omgegaan. Het tempo van de invoering na die datum (naar plaats, tijd en kwaliteit) wordt per DO bepaald
4	Tariefgrondslag Geldigheid: onbepaalde tijd	De tariefgrondslag wordt de kilometer, niet meer de zone of de ster (voor abonnementen). Het gaat hierbij niet om hemelsbrede kilometers, maar om kilometers langs de route van de lijn. De prijs van de kilometer wordt door de DO of de betreffende vervoerder, afhankelijk van de geldende afspraken, bepaald. Op regionaal nivo wordt ook bepaald hoe het principe van betalen per kilometer in de betreffende situatie wordt uitgewerkt en toegepast. Er komt geen landelijke afspraak over eventuele verschillen in kilometertarief tussen spits en dal.
5	Vaste voet Geldigheid:	De vaste voet wordt wel landelijk afgesproken: € 0,70 in 2007 en 2008 en € 0,75 vanaf 2009 met daarna een jaarlijkse indexering, afgerond op € 0,01. Voor de wijze van indexering wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bestendige gedragslijn bij de NVB indexering. De vaste voet wordt niet opnieuw gerekend als de reiziger binnen 35 minuten overstapt binnen regionaal vervoer. Deze termijn kan in specifieke situaties door de DO of de betreffende vervoerder, die verantwoordelijk is voor het aansluitende vervoer, worden verlengd. Dit kan technisch echter alleen als het voor een hele concessie gebeurt. Als de reiziger zijn reis, als gevolg van een afwijking van de dienstregeling door een bepaalde vervoerder, niet binnen de geldende overstaptijd kan vervolgen heeft hij/zij bij die betreffende vervoerder recht op restitutie van de extra vaste voet, die door het systeem in rekening wordt gebracht. De restitutie kan niet door het systeem worden berekend, maar moet door de reiziger bij de veroorzakende vervoerder

	onbepaalde tijd	worden geclaimd
6	Opstaptarief (voorschot) Geldigheid: onbepaalde tijd	Men kan alleen inchecken bij reizen op saldo als er geen negatief saldo op de kaart staat. Bij de start van elke rit wordt in principe € 4,00 opstaptarief van de kaart afgehaald en aan het eind van de reis wordt teruggestort wat er van die € 4,00 nog over is. Overheden kunnen van de landelijke hoofdregel afwijken met een hoger opstaptarief op lijnen waar ritten mogelijk zijn, die meer dan € 4,00 kosten en communiceren daar dan zelf over.
7	Spits-dal Geldigheid: onbepaalde tijd	Er komt in het hele land één definitie voor spits-dal, waarbij alle uren daluren zijn behalve de uren op werkdagen voor 9.00 uur en van 16-18 uur. Dit zijn ook de grenzen die NS in de pilot hanteert bij reizen op saldo. Eventuele wijziging van die tijden zal in overleg met NS gebeuren. Overheden kunnen van de landelijke hoofdregel willen afwijken (en communiceren daar dan zelf over). Het moment van inchecken is bepalend voor het al of niet toepassen van het daltarief.
8	Kortingen doelgroepen Geldigheid: tot 1-1-2010	T.b.v. een soepele overgang van strip naar chip worden de huidige kortingen: <ul style="list-style-type: none"> • voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar (gratis, zonder vervoerbewijs) • voor kinderen van 4 tot en met 11 jaar • voor studenten (als hun studentenkaart niet geldig is) en • voor 65-plussers van het NVB gehandhaafd en omgezet in automatische kortingen, die worden ingevoerd als betrokkenen een persoonlijke chipkaart aanschaffen. Deze afspraak geldt tot 1-1-2010, in verband met een soepele overgang in 2009, ook voor overheden die pas eind 2008 migreren.
9	Begeleiders Geldigheid: onbepaalde tijd	Het gratis vervoer voor begeleiders (vanaf 12 jaar) en geleidehonden, op vertoon van legitimatie door de (visueel) gehandicapte wordt landelijk gehandhaafd.
10	Landelijke vastrecht-proposities	Per 1-1-2009 worden 2 landelijke proposities voor € 15 per maand of € 150 per jaar (prijspeil 2009) ingevoerd als alternatief voor de huidige sterabonnementen: <ul style="list-style-type: none"> • een propositie die 20% korting geeft aan volwassenen • een propositie die 40% korting geeft aan 12 tot en met 18 jarigen • daarnaast kunnen er per DO nog regionale proposities in de markt worden gezet, ook in de vorm van regionale abonnementen Regionaal kunnen de proposities eerder worden ingevoerd, maar dan zonder landelijke werking. De bedragen en kortingspercentages zijn nog voorlopig en worden uiterlijk 1-7-2008 herzien als blijkt dat daar op

	Geldigheid: onbepaalde tijd	basis van dan bekende informatie over reisfrequenties etc reden voor is. Ook reizigers met leeftijdskortingen kunnen deze proposities aanschaffen, zij het wel voor dezelfde prijs en dezelfde korting (dus geen 34% korting over de € 15/150). Of regionale proposities ook kunnen cumuleren wordt regionaal bepaald.
11	Grootgebruik- contracten Geldigheid: werkafsprak	Met de vervoerders zal worden gestudeerd op de wijze waarop in de toekomst grootgebruikcontracten kunnen worden aangeboden aan werkgevers. Van belang is daarvoor eerst te weten op welke schaal regionaal abonnementen aangeboden zullen worden.
12	Vervanging stad-streek- supplementen Geldigheid: onbepaalde tijd	Met het uitschakelen van het NVB op 1-1-2009 (en in sommige gebieden eerder) komt ook een einde aan de gemeenschappelijke tarieven met het NS, die onderdeel zijn van het NVB. Als alternatief voor de huidige stad-streksupplementen wordt een nieuwe landelijke propositie aangeboden, die voor van € 15 per maand niet 20% maar 40% korting geeft. (NB, mits met NS overeenstemming over de financiering van de extra korting!!)
13	OV jaarkaart Geldigheid: onbepaalde tijd	In principe geldt voor de OV jaarkarthouders naast een NS jaarkaart de propositie van € 15, die 40% korting geeft op het regionaal vervoer. Hierover moet nog wel eerst met de vervoerbedrijven overeenstemming worden bereikt. Daarnaast wordt gestreefd naar handhaving van een OV jaarkaart onder voorwaarde: <ul style="list-style-type: none"> • dat het een gezamenlijke propositie is, waarvoor het commercieel beleid door NS samen met de regionale vervoerders wordt gevoerd • dat de opbrengsten worden verdeeld op basis van het reispatroon • dat nader onderzoek naar de effecten op regionale tarievenplannen en bedrijfskaarten geen negatieve indicaties geven • dat de “gezinskaarten” bij het regionaal vervoer, net als nu al bij NS, alleen gelden in de daluren
14	Tarieven regionale treindiensten in relatie met hoofdrailnet (NS) Geldigheid: onbepaalde tijd	De chipkaart zorgt voor <u>kaartintegratie</u> tussen NS en het regionaal vervoer, ook het regionaal spoor. De <u>tariefintegratie met NS</u> eindigt als landelijk principe per 1-1-2009. Dat heeft voor- en nadelen. Op de regionale spoorlijnen wordt landelijk gekozen voor “reizen op saldo”, waarbij mogelijke kortingsproposities volledig kunnen worden gefaciliteerd. Uitgangspunt is dat in het regionale tariefbeleid de € 0,75 vaste voet tussen regionale trein en bus slechts 1x per reis wordt gerekend. Gestudeerd wordt op de mogelijkheid om een dergelijke regeling ook toe te passen voor overstappen van regionale rail op NS lijnen bij reizen op saldo. Daarnaast kunnen onderdelen van het NS tarief in onderling overleg tussen de DO/vervoerder en NS nog aanvullend van toepassing worden verklaard. Door alle DO's zal worden bevorderd dat ook doorgaande trajectabonnementen van de NS-rail-regionale rail worden aangeboden als een gezamenlijke propositie van NS en de betrokken vervoerder.
15	Concessiegrens- overschrijdende lijnen	Elke overheid zorgt op zijn grondgebied voor een goede afstemming tussen tarieven van verschillende vervoerders en opdrachtgevers (territorialiteitsbeginsel) en wel zodanig dat reizen met dezelfde snelheid

	Geldigheid: onbepaalde tijd	en kwaliteit op hetzelfde traject ook ongeveer hetzelfde kosten. Bij verschil van opvatting tussen naburige overheden beslist uiteindelijk de gebiedsautoriteit over het tariefaspect, maar met inachtneming van de regel “wie bepaalt, betaalt”
16	Landsgrens overschrijdende lijnen Geldigheid: onbepaalde tijd	Elke overheid, die een grens heeft met het buitenland, maakt, zo mogelijk samen met de naburige Nederlandse regio's, afspraken met het betreffende buurland over het gebruik van de OV chipkaart en de tarieven op grensoverschrijdende lijnen
17	Wegwerp-kaartjes Geldigheid: onbepaalde tijd	Er komen wegwerpkaartjes, al dan niet met chip. In principe zijn het kaartjes geldig voor 1 rit. De bevoegde partijen (DO en/of vervoerder) bepalen of er een overstaprecht is, beperkt tot de lijnen van de concessie, waarin het kaartje verkocht is, of zelfs nog verder. De hoogte van het tarief wordt decentraal bepaald.
18	Inzichtelijkheid tarieven Geldigheid: onbepaalde tijd	Van belang voor het vertrouwen van de reiziger in de chipkaart en het tariefsysteem is dat hij/zij gemakkelijk kan controleren wat de prijs voor een bepaalde reis is en of het juiste bedrag is afgerekend. Daarom zal voor het hele regionaal vervoer gelden: <ul style="list-style-type: none"> • één site (www.ov-chipkaart.nl – vermeld op de chipkaart) waarop men alle relevante reisgegevens (inclusief concrete vertrek- en bestemmingspunten) via ‘mijn OV-chipkaart’ kan opvragen • één landelijk informatietelefoonnummer (0900 - 0980) dat op alle OV-chipkaarten vermeld staat. Dit schakelt – indien nodig – door naar vervoerders. • vermelding van www.9292ov.nl op elke chipkaart voor het opvragen van tariefsinformatie vooraf Bevorderd zal worden dat ook NS zich bij deze uitgangspunten aansluit, eventueel onder handhaving van de eigen site en het eigen telefoonnummer.
19	Verdere tariefintegratie NS-regionaal vervoer Geldigheid: werksafpraak	De chipkaart brengt alleen <u>kaartintegratie</u> en de Wet Personenvervoer en de Concessiewet maken het mogelijk dat er als gevolg van de tariefvrijheid minder tariefintegratie komt. Het kan echter in het belang van de reiziger en van de totale OV markt zijn om op een aantal punten juist naar meer tariefintegratie te streven. Daarom zal worden gestudeerd op de mogelijkheid en wenselijkheid om niet alleen bij de overstap van regionaal spoor op NS v.v. de vaste voet maar 1 x per reis te rekenen, maar om dit principe integraal toe te passen. Dan zou ook het minimumtarief van NS (€ 2,10) ter discussie moeten komen. Dit zou de volgende voordelen hebben: <ul style="list-style-type: none"> - oplossen van het nog resterende probleem van de tariefstijging voor reizigers, die nu in 5 aggro's op strippenkaarten in de trein reizen - helderheid voor reizigers in gebieden met regionale rail, dat men bij overstap van de bus op <u>alle</u> treinen maar 1x de vaste voet betaalt en niet alleen met overstap op de regionale treinen - op tariefgebied faciliteren van een meer toekomstgericht beleid, waarbij de NS (stop) treinen een veel grotere rol gaan spelen in het regionale en agglomeratieve vervoer (Randstadspoor, maar ook plannen voor visgraatmodellen elders in den lande) Een nadeel is echter dat zowel bij NS als bij het regionale vervoer het km tarief iets omhoog zou moeten in het kader van opbrengstneutraliteit. Er ontstaat ook hierdoor weer een iets andere verdeling van de tarieven over reizigers ten gunste van de overstappende reizigers.

Bijlage II

Regionale onderdelen van het tariefassortiment (pp 2009)

Prijs per kilometer: 12 eurocent (Voor de wijze van indexering van de prijs per kilometer zal zoveel mogelijk aansluiting gezocht worden bij de gedragslijn die ook voor de landelijke vaste voet wordt gehanteerd)

In beginsel geldt bij het bepalen van het aantal in rekening te brengen kilometers:

één kilometer reizen = één kilometer betalen, voor ringlijnen in één richting en parallelle lijnen waarbij één van de twee lijnen een 'lus' maakt wordt hierop een uitzondering gemaakt.

Dalkorting: 20% (de perioden waarin dalkorting wordt verstrekt zijn landelijk afgesproken)

Cumulatie: Leertijds- en dalkortingen gelden cumulatief met andere kortingen

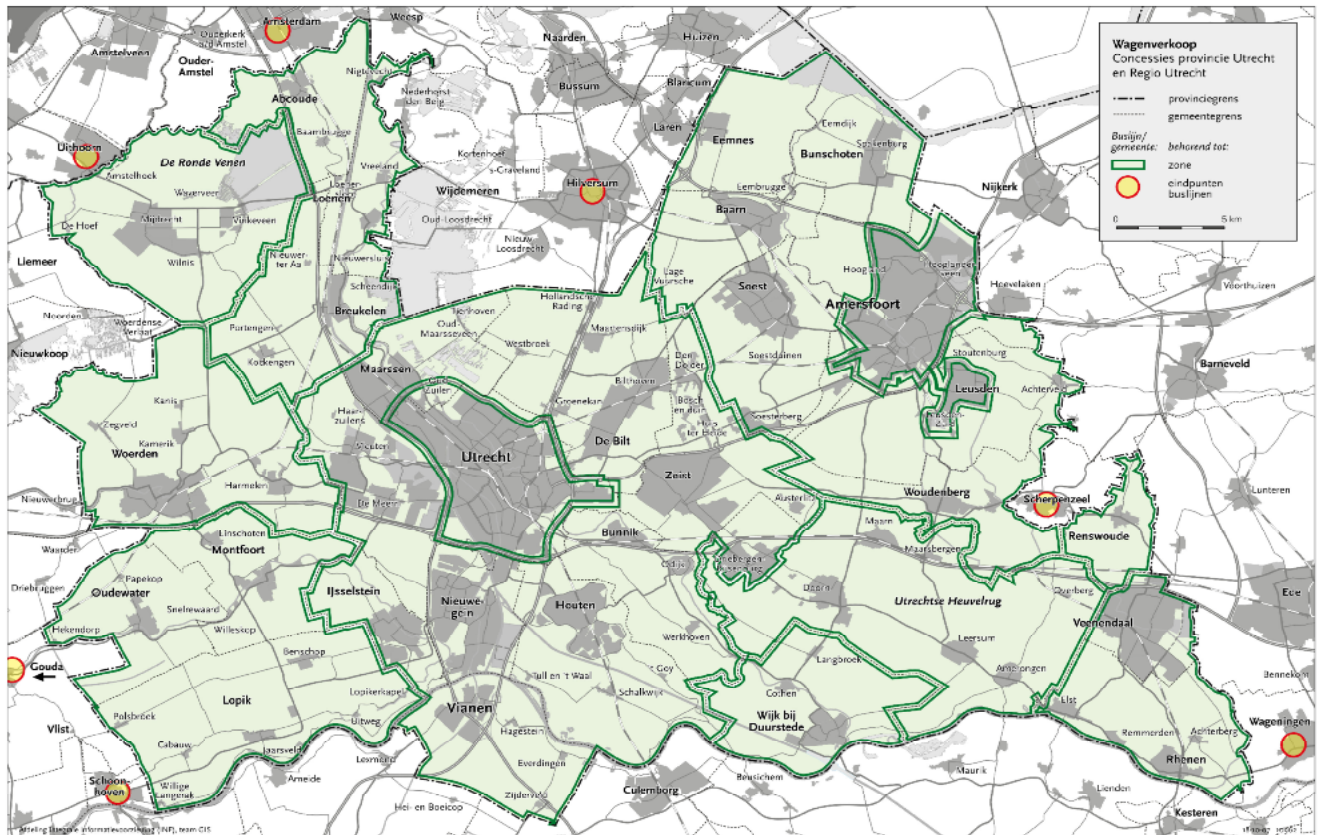
Wagenverkoop¹: Reizen binnen één schil € 2,50 (45 minuten geldig)

Reizen binnen twee schillen € 4,00 (90 minuten geldig)

Reizen van drie of meer schillen € 6,00 (120 minuten geldig)

De wagenverkoopkaartjes zijn op alle lijnen van BRU en provincie Utrecht geldig t/m de eindpunten.

Het kaartje met de schilindeling is hieronder afgebeeld.

¹ Wagenverkoop: dit zijn papieren kaartjes die door de chauffeur op de bus worden verkocht.

Regionale abonnementen:

- (i) Een persoonsgebonden abonnement voor € 45 per maand waarmee per reis maximaal 5 km met 100% korting kan worden gereisd en extra kilometers met 20% korting;
- (ii) Een persoonsgebonden abonnement voor € 65 per maand waarmee per reis maximaal 15 km met 100% korting kan worden gereisd en extra kilometers met 20% korting;
- (iii) Een persoonsgebonden abonnement voor mensen van 12 t/m 17 jaar voor € 60 per maand waarmee per reis maximaal 15 km met 100% korting kan worden gereisd en extra kilometers met 40% korting;
- (iv) Een persoonsgebonden netabonnement van € 95 per maand waarmee met onbeperkte reis lengte met 100% korting kan worden gereisd.

De regionale abonnementen zijn op alle lijnen van BRU en provincie Utrecht geldig

Voor buurtbussen en nachtvervoer gelden aparte tarieven:

Buurtbus: De hoogte van deze tarieven wordt bepaald op basis van de bestendige gedragslijn in landelijk verband voor het vaststellen van buurtbustarieven. Uiteindelijke vaststelling is altijd ter voorbehoud van GS. Betaling van deze tarieven met de ov-chipkaart zal mogelijk zijn.

Nachtvervoer: voor nachtvervoer gelden op dit moment specifieke tarieven; gekozen wordt om specifieke kaartjes en tarieven op de nachtlijnen te handhaven. Vervoerder wordt gevraagd hiervoor een voorstel te doen aan GS. Bij vervoerder wordt vrijheid neergelegd of hij de betaling middels de ov-chipkaart dan wel contante betaling dan wel een combinatie van beide wil laten lopen.

Specifieke proposities of kaartjes:

In aanvulling op het landelijke en regionale assortiment staat het de vervoerder vrij om aan Gedeputeerde Staten aanvullende voorstellen te doen voor lokale proposities, specifieke kaartjes e.d. Deze worden niet voorgeschreven in het bestek voor de nieuwe concessie.